

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudců JUDr. Jana Ryby a Mgr. Ivety Postulkové v právní věci žalobce: **nezl. V. K. V.**, nar. XXX, zast. matkou N. T. N. M., nar. XXX, státní příslušnost Vietnamská socialistická republika, zast. Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalovanému: **Velvyslanectví České republiky v Hanoji**, se sídlem 13 Chu Van An, Hanoj, Vietnamská socialistická republika, v řízení o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu spočívajícím ve vrácení žádosti o dlouhodobý pobyt za účelem společného soužití rodiny dne 9. 11. 2016,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Podanou žalobou se žalobce domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, který měl spočívat v tom, že mu dne 9. 11. 2016 byla poštovní přepravou vrácena žádost o dlouhodobý pobyt za účelem společného soužití rodiny s otcem, kterou dne 7. 9. 2016 osobně podala jeho zákonná zástupkyně na Velvyslanectví ČR v Hanoji (dále též „úřad“).

V jediném žalobním bodu žalobce uvádí, že žalovaný se jednáním, kterým žalobci vrátil jeho podanou žádost o dlouhodobý pobyt za účelem společného soužití rodiny s otcem, včetně připojených listin, dopustil vůči němu nezákonného zásahu. Nezákonnost spatřuje v porušení zákonné úpravy správního řízení dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) a v porušení zákona o archivnictví a spisové službě a prováděcími předpisy k němu, které upravují nakládání s dokumenty.

Z výše uvedených důvodů žalobce po soudu požaduje, aby určil, že výše popsany zásah byl nezákonný a uložil žalovanému nahradit žalobci náklady řízení.

Z úřední činnosti je soudu známo, že obsahově shodná žaloba byla podána pod sp. zn. 3 A 210/2016 žalobkyní N. T. N. M., nar. XXX, matkou žalobce, která podala dne 7. 9. 2016 shodnou žádost týkající se jí i nezl. syna, V. K. V., nar. XXX.

Ve vyjádření k žalobě navrhl žalovaný zamítnutí žaloby a k meritu věci uvedl, že nesouhlasí s tvrzením žalobce, že v žalobě popsání jednání naplňuje znaky nezákonného zásahu ve smyslu § 82 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Žalobce totiž žádost o dlouhodobý pobyt podal jako přílohu ke stížnosti, tedy způsobem, který záměrně obchází povinnost registrace v systému Visapoint. I když se žádost žalobce dostala do dispozice úřadu, žalobce tak učinil způsobem, který úřad vyhodnotil jako zneužití práva a to jak z důvodu, že nebylo dosaženo účelu ustanovení § 170 odst. 2 tehdy účinného zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), resp. nebyla úřadu umožněna organizace pro podávání žádostí prostřednictvím předchozí registrace, tak zároveň žalobce prokazatelně projevil vůli získat neoprávněnou výhodu vyplývající z dotčené právní úpravy tím, že uměle vytvořil podmínky vyžadované pro její získání. Souhlasem by se pak žalovaný dopustil nezákonného jednání spočívajícím v protežování jednoho žadatele na úkor druhých, kteří splnili náležitosti pro podání žádosti, jako je například registrace v systému Visapoint.

Dne 22. listopadu 2017 se u zdejšího soudu konalo jednání, při němž obě strany setrvaly na svých návrzích a argumentech. Zástupce žalovaného doplnil k písemnému vyjádření, že zákonná zástupkyně žalobce se do prostor úřadu dostavila ve středu, kdy byl na zastupitelském úřadu úřední den pro podávání dlouhodobých víz, a takovou žádost podala. Dále využila přítomnosti v prostorách úřadu, aby podala i dvě stížnosti, jejichž přílohami byly žádosti o udělení dlouhodobého pobytu, pro jejichž podání byl určen jiný den, a to pondělí. Z uvedeného žalovaný dovozuje, že skutečným záměrem zástupkyně žalobce bylo podat žádost o dlouhodobý pobyt za účelem soužití rodiny bez předchozí registrace, a takové jednání je zjevným obcházením administrativně správní regulace zastupitelského úřadu. Žalovaný rovněž poukázal na skutečnost, že samotná žádost byla následně postoupena Ministerstvu vnitra, tedy nedošlo ke zkrácení práv žalobce.

Městský soud v Praze posoudil věc takto:

Podle ust. § 87 odst. 1 s.ř.s. soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí; rozhoduje-li soud pouze o určení toho, zda zásah byl nezákonný, vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu.

Podle ust. § 87 odst. 3 s. ř. s. soud zamítne žalobu, není-li důvodná.

Žaloba proti nezákonnému zásahu je ochranný prostředek proti takovým formám činnosti orgánů veřejné správy, které nepokrývají jiné žalobní typy. Jedná se tedy o určitou zbytkovou kategorii, kterou je možné využít pouze tehdy, pokud se nelze bránit v rámci režimu jiného řízení. Volba typu řízení je v rámci dispozitivnosti správního soudnictví na rozhodnutí žalobce, přičemž žalobce si nemůže z vlastní vůle volit k ochraně svých subjektivních práv libovolný žalobní typ, ale právě takový, který odpovídá formě činnosti orgánu veřejné správy.

Předně je třeba uvést, že z judikatury soudů vyplývá, že správní soudy soustavně posuzují podobná jednání správních orgánů, které žalobce považoval za nezákonný zásah.

Lze poukázat na závěr obsažený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2011, č. j. 9 Aps 6/2010-106, č. 2387/2011 Sb. NSS, v němž soud konstatoval, že pokud je nutnou součástí žádosti její osobní podání, řízení není zahájeno, jestliže „[...] *cizinec podá žádost o udělení víza např. prostřednictvím poštovní přepravy, aniž by v ní vznesl požadavek na upuštění od osobního podání* [...]“. Naopak řízení o žádosti je zahájeno při osobním podání žádosti nebo pokud obsahuje jednoznačný požadavek na upuštění od jejího osobního podání. Pokud zastupitelský úřad od osobního podání žádosti o udělení víza neupustí, vydá rozhodnutí o zastavení řízení, které podléhá samostatnému přezkumu ve správním soudnictví podle § 65 a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud nakonec dodal, že při „[...] *sporu o to, zda vůbec bylo zahájeno řízení o udělení víza, se v případě nečinnosti příslušného zastupitelského úřadu lze nepochybně bránit pomocí opatření proti nečinnosti dle příslušných ustanovení správního řádu, příp. žalobou na ochranu proti nečinnosti správního orgánu podle § 79 a násl. s. ř. s.*“. V rozsudku ze dne 11. 8. 2015, č. j. 6 Azs 77/2015-36, pak Nejvyšší správní soud z tohoto rozsudku vycházel a rovněž rozvíjel otázku, kdy je návrh o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti důvodný.

V rozsudku ze dne 30. 4. 2015, č. j. 7 Azs 282/2014, Nejvyšší správní soud dále uvedl, že registrace v systému Visapoint není podmínkou pro zahájení příslušného správního řízení. Podstatná je pouze otázka, zda byla žádost podána způsobem požadovaným zákonem. V rozsudku ze dne 9. 3. 2016, č. j. 1 Azs 281/2015-34, Nejvyšší správní soud opakovaně potvrdil dosavadní závěry judikatury, že k podání žádosti není nutné splňovat formální podmínky systému Visapoint (registrace není zákonnou podmínkou pro zahájení řízení), ale podmínky zákona o pobytu cizinců.

Především je třeba poukázat na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016 – 52, z něhož vyplývá mimo jiné, že „*judikatura správních soudů dospěla i k závěru, že žádost podaná jako příloha stížnosti proti postupu pracovníka zastupitelského orgánu je žádostí účinně podanou, jakkoli takovéto okolnosti žádosti v podstatě znemožňují prvotní prověření žadatele pracovníkem zastupitelského orgánu v průběhu osobního podání žádosti a prověření klíčových náležitostí žádosti již při jejím podání. Uvedenou judikaturu nutno považovat za nouzovou reakci na dlouhodobě nezákonný postup veřejné správy.*“ V závěru rozsudku je konstatováno, že „*Žaloba na ochranu před nezákonným zásahem (§ 82 a n. ásl. s. ř. s.), jenž měl spočívat v tom, že pracovník zastupitelského úřadu bránil žadateli v osobním podání žádosti o zaměstnaneckou kartu, neboť žadatel nebyl pro účely podání žádosti registrován v systému Visapoint přidělováním potenciálním žadatelům o víza termíny k návštěvě daného zastupitelského úřadu za účelem podání žádosti, může být důvodná i tehdy, jestliže se dotýcnému žadateli podařilo tuto žádost zastupitelskému úřadu podat tak, že se na ni hledí jako na účinně podanou.*“

Městský soud v Praze se neztotožňuje s žalobcem, potažmo jeho zákonnou zástupkyní, že v daném případě došlo k tvrzenému zásahu.

Dle soudu předmětné jednání nelze pod legislativní zkratku - zásah - vztáhnout. Žalovaný, který se v daném případě měl dopustit zásahu vrácením žádosti, ztížil de facto orgánu, který má povinnost rozhodnout o podané žádosti o dlouhodobý pobyt, následný procesní postup. Samotné řízení o podané žádosti o dlouhodobý pobyt (jak vyplývá již z výše citované judikatury rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs

153/2016-52) bylo zahájeno předáním žádosti do dispozice úřadu, tedy žalobci se podařilo předmětnou žádost zastupitelskému úřadu podat tak, že se na ni hledí jako na účinně podanou.

Žalobci lze přisvědčit, že vrácení žádosti nesvědčí o standardním postupu žalovaného. Současně lze konstatovat, že zvolený postup byl vyvolán v daném případě nestandardním způsobem podání žádosti žalobce, který žádost o dlouhodobý pobyt podal jako přílohu ke stížnosti, tedy nikoli jako samostatnou žádost. I přes vrácení žádosti žalobce zůstává skutečností, že jednak se žalobci podařilo předmětnou žádost účinně podat a jednak tímto podáním došlo k zahájení řízení o žádosti, k níž se pojí povinnost příslušného orgánu Ministerstva vnitra o ní rozhodnout, tedy konat. V případě, že by příslušný správní orgán o věci včas nerozhodl, je pak žalobci k dispozici žaloba na ochranu proti nečinnosti správního orgánu. Zvolení adekvátní ochrany práv žalobce, včetně zvoleného žalobního typu, je plně v dispozici žalobce.

Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že nedošlo ke zkrácení veřejných subjektivních práv žalobce a žaloba není důvodná. Z uvedeného důvodu proto soud žalobu podle § 87 odst. 3 s. ř. s. zamítl.

Soud dodává, že si je vědom, že dne 13. října 2017 vydal Městský soud v Praze rozsudek č.j. 8 A 196/2016 – 35, v němž určil, že zásah žalovaného spočívající v tom, že dne 7. 9. 2016 vrátil žalobkyni *žádost o udělení dlouhodobého víza* jakožto nepřipustnou s veškerými předloženými náležitostmi, byl nezákonný. Osmý senát Městského soudu v Praze v odůvodnění rozsudku se zabýval tím, zda žalobkyně k podané žádosti připojila zákonem stanovené doklady a po kladném závěru dospěl k rozhodnutí, že vrácení žádosti o udělení dlouhodobého víza dne 7. 9. 2016 bylo nezákonným zásahem. V daném případě tj. v případě žádosti o dlouhodobý pobyt za účelem společného soužití rodiny se soud s takovým závěrem neztotožňuje a to právě s ohledem na výše uvedené důvody, tedy že i přes vrácení předmětné žádosti žalobkyně zůstává skutečností, že jednak žalobkyni se podařilo předmětnou žádost účinně podat a jednak tímto podáním došlo k zahájení řízení o žádosti, k níž se pojí povinnost příslušného orgánu Ministerstva vnitra o ní rozhodnout, tedy konat, a proto ke zkrácení subjektivních práv žalobkyně nedošlo. Tomuto závěru svědčí i vyjádření žalovaného, že žádost byla následně postoupena Ministerstvu vnitra.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 22. listopadu 2017

JUDr. Ludmila Sandnerová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: H.